

รายงานการศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชน

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการป่าชุมชน

กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านโป่งกลาง ตำบลโป่ง

อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

Public Participation on Community Forest Management

: A Case Study of Ban Pong Klang Community, Pong Sub-district

Balamung District, Chonburi Province

โดย

พิชัย เอกศิริพงษ์

หัตถ์นัย แคะนาค

ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านโป่งกลาง ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน รวมไปถึงศึกษาถึงแนวทางการจัดการ ป่าชุมชนในอนาคตของชุมชน โดยการรวบรวม ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่

ผลการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบ้านโป่งกลาง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน การศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษา มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในตำบลโป่งไม่มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง มีอาชีพรับจ้าง รายได้ต่อครัวเรือนค่อนข้างต่ำ มีส่วนร่วมในการดำเนินการและได้รับผลกระทบจากการจัดการป่าชุมชนในระดับมากที่สุด และมีแนวความคิด ที่จะจัดการป่าชุมชนให้ยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งต้องการให้รัฐให้การสนับสนุนป้ายประกาศกฎระเบียบของชุมชน กล้าไม้ และอุปกรณ์ดับไฟป่า เป็นต้น

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนของชุมชน บ้านโป่งกลาง พบว่า อายุ ระดับการศึกษา การตั้งถิ่นฐาน รายได้ การถือครองที่ดิน และตำแหน่งทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน ส่วนเพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอาชีพ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน

ซึ่งจากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่งกลางในการจัดการป่าชุมชน ผู้ทำการศึกษา เห็นว่าควรให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่และชุมชน การจัดตั้งกองทุน ป่าชุมชน รวมไปถึงให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและจัดการป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ